

Save the
Children

DOMOVIK

Еколошки бонтон

је мали едукативно-креативни приручник о основама еколошког понашања, настао на иницијативу групе Удружени млади - УМ за децу и Малог театра и Малог атељеа. Креиран је у оквиру другог по реду ЕКО АРТ ФЕСТА и кампање ЕКОСВЕСТИ СЕ.

ИМПРЕСУМ

Издавач:

НВО Домовик

Сутјеска бб Митровица

<http://www.domovik.org/>

Оснивач фестивала:

Јасмина Цветић

Уредници и приређивачи приручника:

Миљана и Александар Дунђерин

Рецезент:

Доцент др Наташа Елезовић

Илустрације :

Тијана Родић

Дизајн:

Миљана Дунђерин

Овај материјал/производ је финансирала Влада Шведске. Садржај је искључиво одговорност аутора. Влада Шведске не дели нужно изнете ставове и мишљења.

ДРАГИ ЧИТАОЧЕ

Пред вама се налази *Еколошки бонтон* са низом корисних савета и упутствима како треба да се понашате како би сви заједно успели да сачувамо природу и околинду у којој живимо.

Такође, овај еко приручник садржи и много занимљивости из екологије и заштите животне средине, као и креативне еко задатке како би проверили своје знање и вештине.

НЕКОЛИКО
ОСНОВНИХ
ПРАВИЛА
ЕКОЛОШКОГ
БОНТОНА

Да ли знаш да један човек у току дана направи смеће које је тешко око 2 килограма? То значи да сваки дан на планети настане смеће које је тешко близу 15 милијарди килограма.

ШТЕДИ ВОДУ

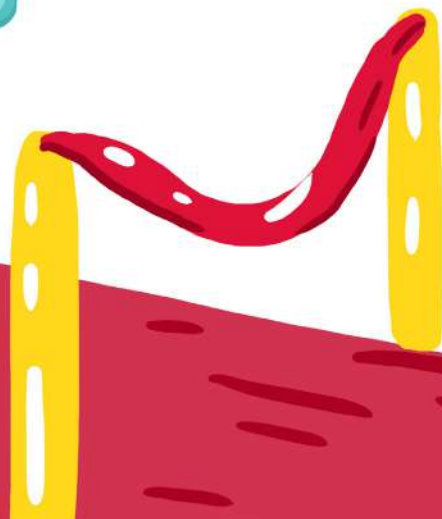
Према води морамо да се односимо са поштовањем, јер је она извор живота. За једно прање зуба потребна нам је свега једна мала чаша воде, а често из славине потрошимо и до 10 литара воде, за само једно прање зуба. Количина воде коју потрошимо приликом туширања, прања посуђа или веша, некима је право богатство. Зато чувај воду... и свој кућни буџет.

*Живота нам нема
без воде!
Зато је штеди
да нам планета
у пропаст не оде!*

ВОД

НЕ БАЦАЈ СТАРУ ОДЕЋУ

Стару или подерану одећу не морамо одмах да бацамо у смеће. Можемо од ње да направимо нови одевни предмет, модни детаљ, или да је, једноставно, искористимо као крпу за чишћење. На тај начин уштедићемо новац, али и смањити количину отпада на депонијама. Зато предмете које више не користиш, поклони пријатељима или некој драгој особи. Тиме ћеш неког усрећити, а и отпада ће на депонијама бити много мање.

*Одећа,
непотребна и стара
некоме је вредна пара
Предмете старе размени.
Нешто је потребно теби
а нешто ваља мени.*

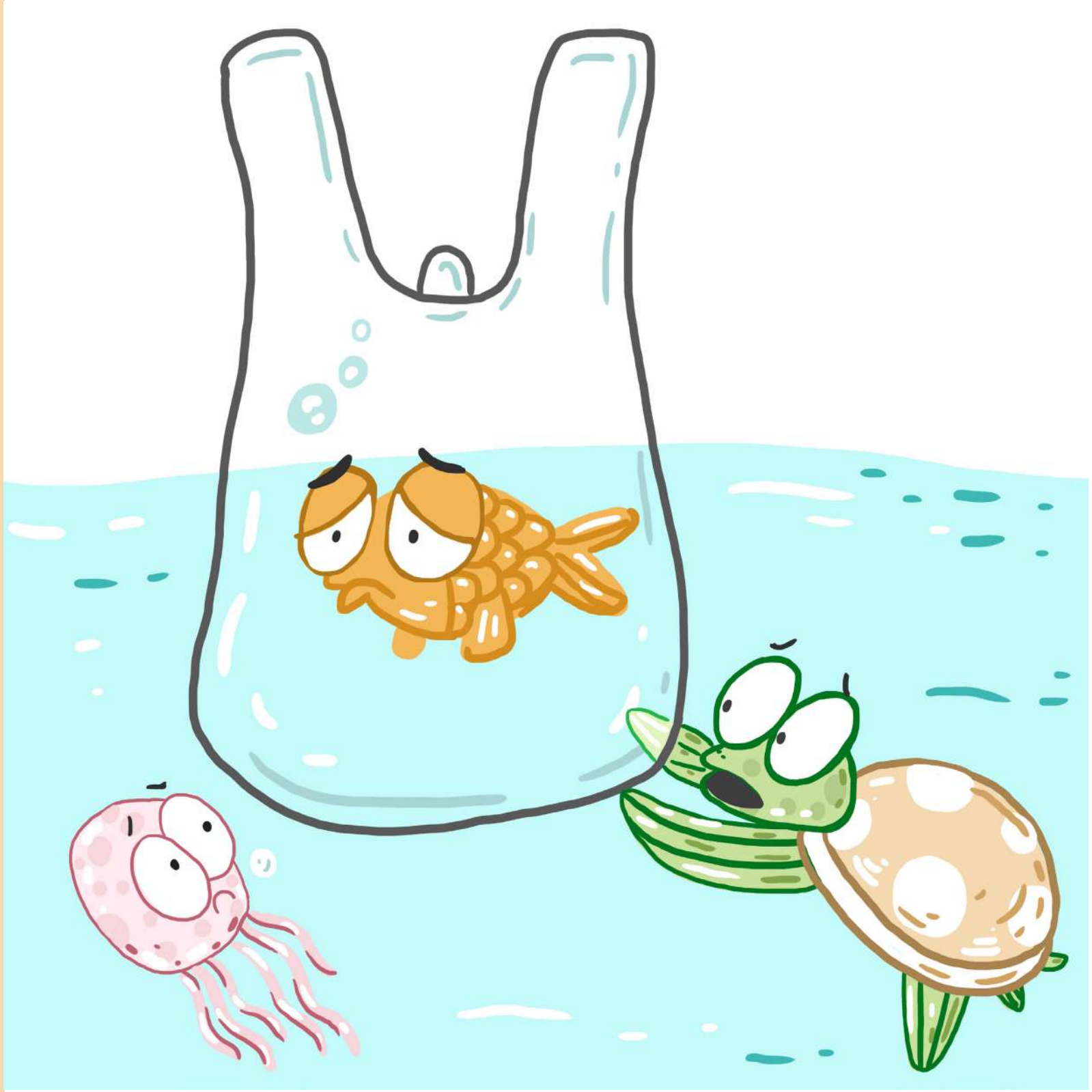

ИЗБЕГАВАЈ ПЛАСТИЧНЕ КЕСЕ!

Пластичне кесе најчешће завршавају у канти за смеће, али веома често и у нашем окружењу, у парковима, рекама. Због њих страдају многе животиње, а загађује се и наша животна околина. Зато, приликом одласка у куповину, понесите са собом платнене вреће или корпе, и избегавајте пластичне кесе.

*Пластичну кесу
не узимај у руке!
Животињама
и биљкама
ускратићеш муке!*

САКУПЉАЈ КИШНИЦУ

Кишница изузетно погодује биљкама. То је мека вода, нема хлора и одговарајуће је температуре. Веће количине кишнице скупљају се уз помоћ надземних или подземних резервоара повезаних са олуцима, али се кишница може скупљати и у обичним боцама, посудама и кантама.

Биљкама је потребна
помоћ хитна,
данас им је свака
кап воде битна!

ПОНОВО ИСКОРИСТИ ЛИМЕНКЕ

Када попијеш сок из лименке, не мораш да је бациш у смеће. Без пуно муке од ње је могуће направити врло корисне предмете. Украшена лименка естетски је веома лепа посуда за оловке или боје, а уз мало креативности и маште може постати и одлична саксија за цвеће.

Не бацај
лименку у смеће,
направи од ње
саксију за цвеће!

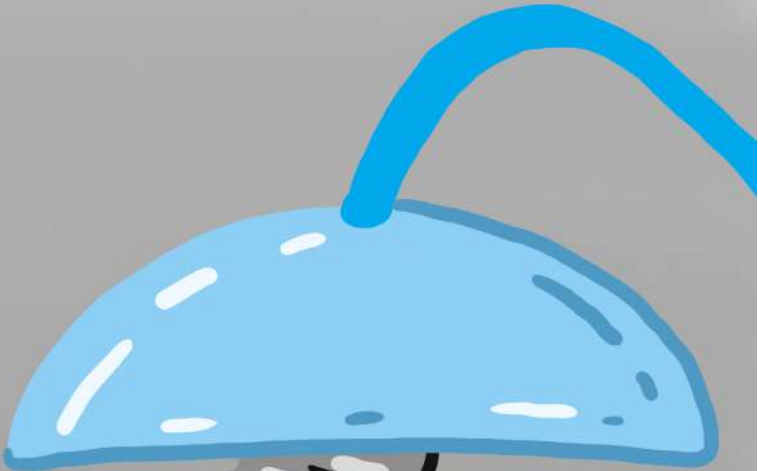
ШТЕДИ ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ

Превелика потрошња електричне енергије један је од највећих разлога глобалног загревања и климатских промена. Рационалним коришћењем електричних уређаја, те гашењем светла у просторијама у којим не боравимо, доприносимо здравијој животној средини, а при томе ће нам и рачуни за струју бити мањи.

*Угаси светло
када ниси у соби.
Немој да опстанак Земље
буде на проби.*

ЛАКУ НОЋ

КОРИСТИ СТАКЛЕНЕ ФЛАШЕ

Пластичне флаше свуда су око нас: у околини, плутају по рекама. Та пластика разлаже се на ситне честице (микропластику), коју животиње замењују за храну. Тако кроз прехранбени ланац пластика може да заврши и на нашем тањиру. Коришћењем стаклених флаша, чувамо нашу животну средину и не размишљамо где да сместимо отпад...

А и јефтиније је.

*Када користим
стаклене флаше
загађења
на планети ме
не плаше.*

Да ли знаш? 99% врста морских птица већ годинама једе – пластику.

Да ли знаш? Свака четврта врста на свету је угрожена и прети јој изумирање у ближој будућности. Исто важи и за сваку осму врсту птице, сваку пету врсту морског пса, сваку четврту врсту зимзелене биљке и сваку трећу врсту водоземца.

Да ли знаш? Разноврсност наше планете не само да обогаћује наше животе, већ је и неопходна за наш опстанак.

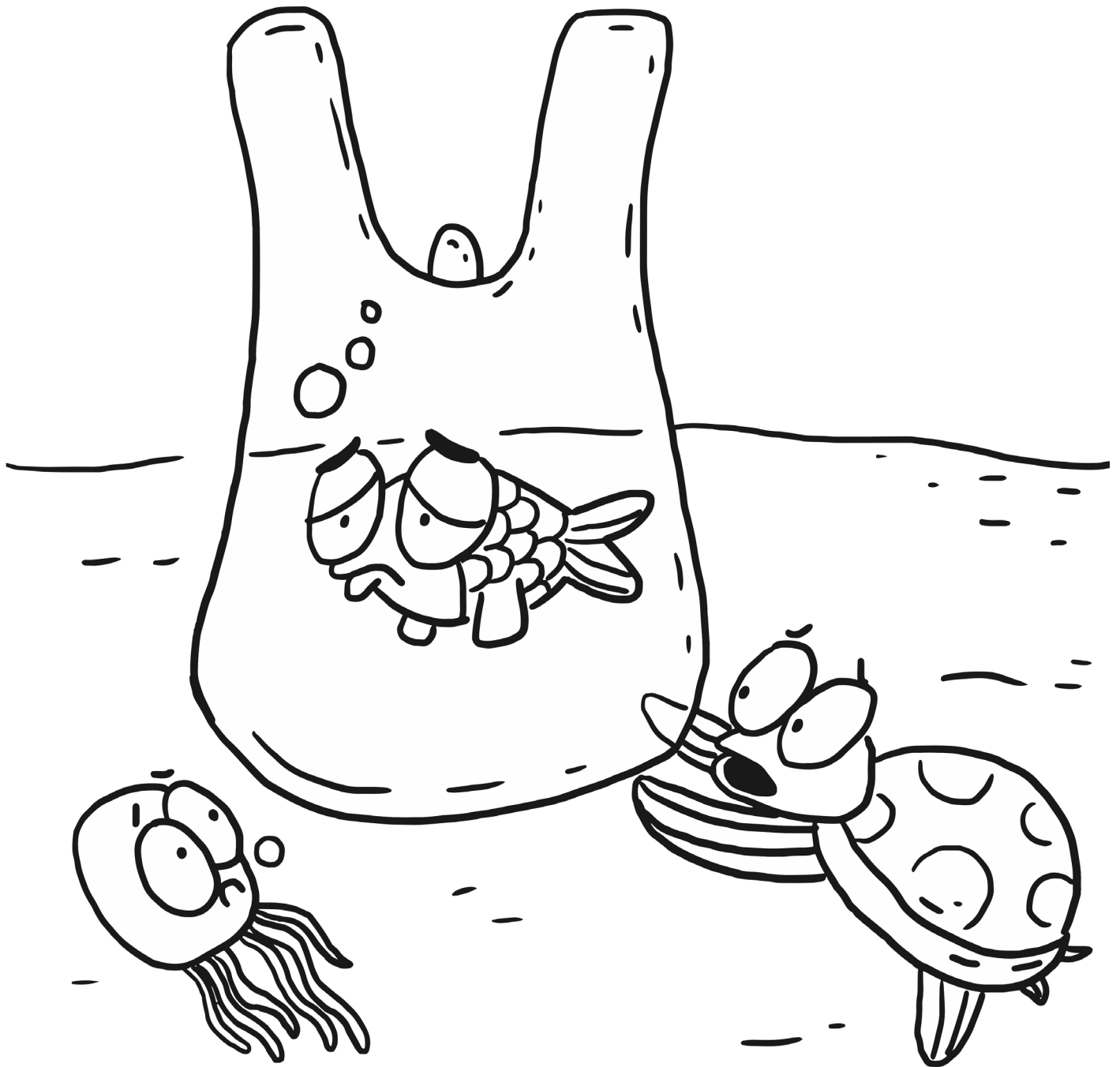
Да ли знаш? Због деловања човека на планети дневно изумире до 150 врста биљака и животиња.

Да ли знаш? Процењује се да Земљу настањује више десетина милиона различитих врста. Ова невероватна биолошка разноврсност наше планете не само да обогаћује наше животе, већ је и неопходна за наш опстанак.

Да ли знаш колико одређеним стварима треба да се разграде? Пластици - 500 година, конзерви - 500 година, органском отпаду - до шест месеци, памуку и папиру - до шест месеци.

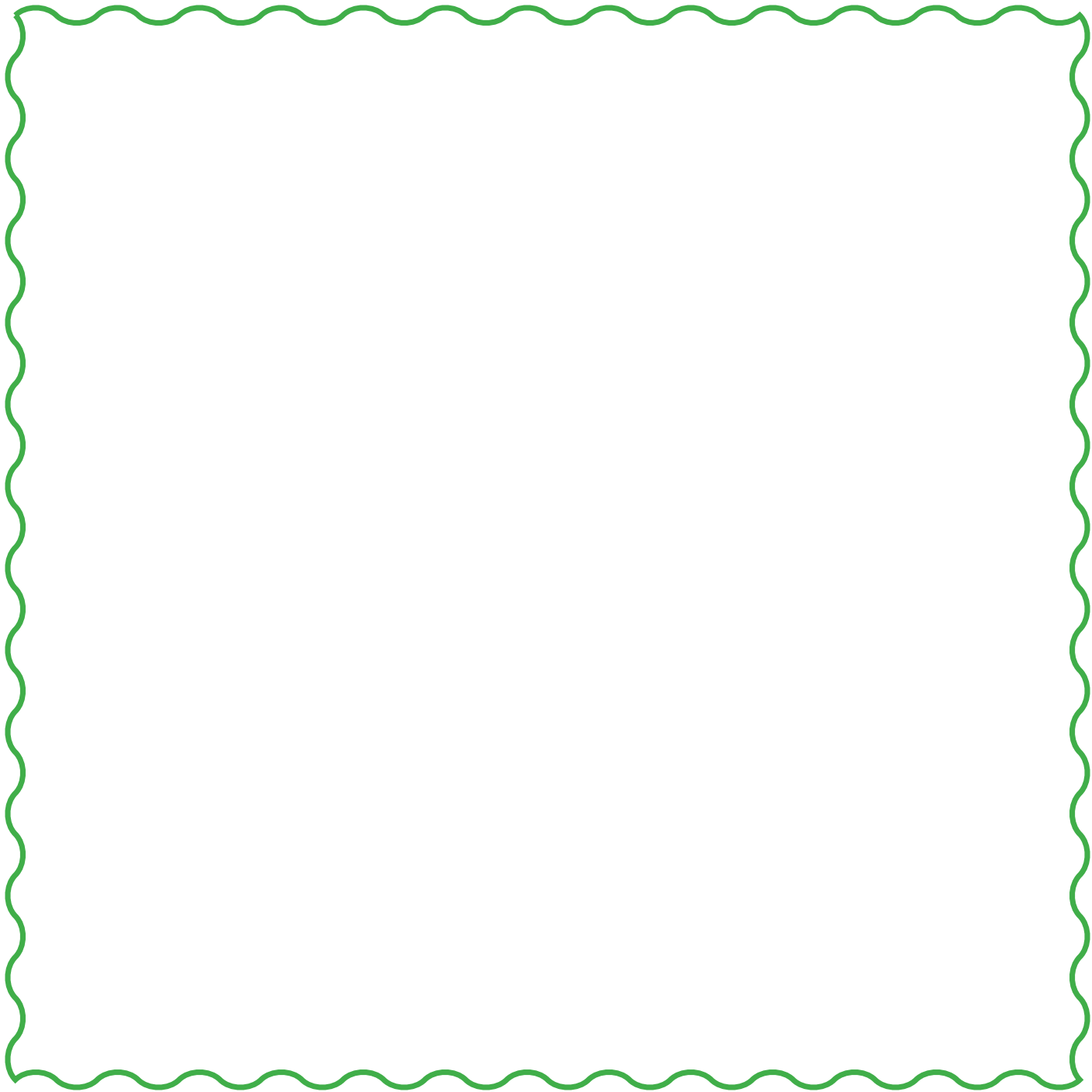

1. ЗАДАТАК: ОБОЈИ УЉЕЗА НА СЛИЦИ

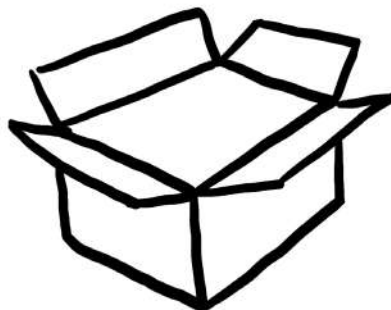
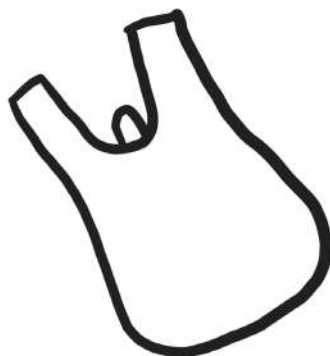

2. ЗАДАТАК: НАЦРТАЈ СЛИКУ БЕЗ УЉЕЗА

3. Распореди предмете у канте (обоји их)

ПАПИР

ПЛАСТИКА

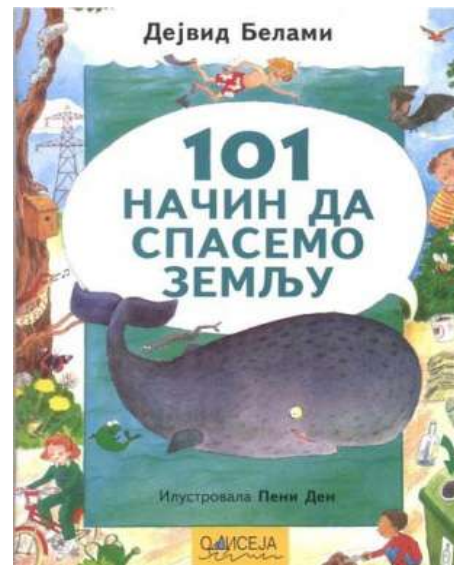

СТАКЛО

3. Саксија те чека да засадиш своје дрво

За крај наша препорука
за читање је књига:
101 начин да спасемо Земљу
Аутор: Дејвид Белами
Илустратор: Пени Ден
Издавач: Одисеја

Дејвид Белами, славни ботаничар, аутор бројних образовних емисија, показао је у овој књизи још давне 1991. године које све опасности прете нашој животној средини и како мењањем својих навика можемо да допринесемо њеном очувању и заштити. Због обиља објашњења, савета и практичних предлога, ова књига учи људе широм света основама еколошког понашања. Не само деца, већ и родитељи и учитељи могу да науче свашта из ње, тако да књигу препоручујемо узрасту од 3 до 103 године.

“Крај ове књиге је почетак новог живота. Почнимо да се понашамо еколошки. Много тога је још пред свима нама и зато никада немојте заборавити да је оно што чините данас веома важно за будућност свих нас.”

Дејвид Белами

